

Nghiên cứu khám phá

về trải nghiệm y tế và xã hội của người liên giới tính tại Việt Nam

Tại Việt Nam, cộng đồng người liên giới tính hiện vẫn còn đang đối mặt với rất nhiều khó khăn và thách thức trong cuộc sống hàng ngày. Từ việc tiếp cận các dịch vụ y tế chất lượng đến vấn đề xã hội như định kiến và hiểu biết hạn chế, họ thường xuyên cảm thấy bị cô lập và không được công nhận. Trong các diễn đàn và ngôn luận quốc tế, sự quan tâm đến cộng đồng người liên giới tính đã mở rộng từ ngành y khoa sang các khía cạnh khác như quyền tự quyết và toàn vẹn cơ thể, tuy vậy hiện các nghiên cứu về chủ đề này vẫn còn thiếu hụt. Những thách thức đa dạng mà cộng đồng liên giới tính phải đối mặt chủ yếu chưa được giải quyết, yêu cầu chiến lược toàn diện để hỗ trợ hiệu quả.

Thực ra tao vẫn biết là có một cái gì đấy rất, rất là khác biệt về mình rồi. Nhưng mà tao chưa bao giờ kiểu thực sự đặt tâm trí vào để mà tìm hiểu, nhưng mà đến khi tao biết kết quả thì tao lại không nghĩ nó kinh khủng như thế. (Hoa)

Sự hiện diện ngày càng tăng của cộng đồng LGBTI không đồng nghĩa với sự chú ý đầy đủ dành cho người liên giới tính, đặc biệt tại Việt Nam. Nghiên cứu này muốn thu hẹp khoảng cách này bằng cách khám phá trải nghiệm sống của người liên giới tính tại Việt Nam, bao gồm thách thức hàng ngày, tương tác xã hội và trải nghiệm trong hệ thống chăm sóc sức khỏe. Nó cũng nhằm mục tiêu nhận dạng các vấn đề tâm lý và xã hội họ gặp phải, cũng như quá trình chăm sóc sức khỏe từ chẩn đoán đến điều trị.

Nghiên cứu còn có nhiều hạn chế về số lượng người tham gia, giới hạn thời gian và nguồn lực, dẫn đến khả năng tổng quát hóa kết quả không cao. Tuy nhiên, nó đặt nền móng cho các nghiên cứu sâu tiếp theo về cộng đồng liên giới tính tại Việt Nam. Mục tiêu của nghiên cứu là hiểu sâu hơn về những thách thức và kinh nghiệm sống của người liên giới tính tại Việt Nam, qua đó nâng cao sự nhận thức và hỗ trợ phù hợp cho cộng đồng này.

Kết quả và thảo luận

Dịch vụ y tế cho người liên giới tính tại Việt Nam

Thông qua việc tổng quan tài liệu và phỏng vấn các chuyên gia y tế có kinh nghiệm làm việc với người liên giới tính, nghiên cứu nhận thấy dịch vụ chăm sóc y tế cho người liên giới tính còn thiếu và không chuyên sâu. Còn thiếu các chuyên gia y tế có kiến thức, kinh nghiệm trong chăm sóc và chẩn đoán các bệnh lý và hội chứng của rối loạn phát triển giới tính dẫn đến việc chăm sóc y tế không hiệu quả. Nhiều người liên giới tính cảm thấy ngần ngại và có trải nghiệm không tốt với dịch vụ y tế do sự thiếu hiểu biết và nhạy cảm từ phía một số nhân viên y tế.

Là mình cũng muốn đi khám sức khỏe để biết rõ tình hình của bản thân mình là như thế nào, tại sao nguyên nhân tại sao lại dẫn tới điều đó, tức là mình tức là bây giờ là mình cũng muốn làm rõ điều đó một tí kiểu như là để trút bỏ gánh nặng ở trong lòng đấy, tức là mình cũng muốn đi khám sức khỏe một lần. (Minh Anh)

Các nghiên cứu về người liên giới tính tại Việt Nam chỉ có trong lĩnh vực y khoa. Cho đến nay, gần như không có nghiên cứu nào tiếp cận vấn đề của người liên giới tính dưới góc nhìn xã hội và nhân học.

Quá trình khám phá và chấp nhận bản thân của người liên giới tính trong nghiên cứu

Người liên giới tính tham gia nghiên cứu bày tỏ cảm xúc bối rối và lo lắng khi phát hiện bản thân có các đặc điểm hoặc hội chứng liên giới tính.

- Hoang mang do thiếu thông tin về sự “khác biệt” của bản thân
- Quá trình chẩn đoán kéo dài nhiều năm, tốn nhiều công sức và tiền bạc
- Trải nghiệm y tế không tốt do nhân viên y tế thiếu nhạy cảm và chuyên môn
- Cô đơn do không thể chia sẻ với người khác, hay không biết có ai ở hoàn cảnh như mình.
- Khó khăn trong việc nhận được sự thấu hiểu và đồng cảm như mong muốn từ những người thân trong gia đình và xã hội.

Mình cũng hay mang trong người mình cảm giác mình khác biệt, không có ai nói gì mình hết, không có ai nói cho mình biết, không có ai hướng dẫn cho mình biết. (Phương)

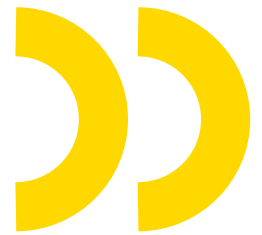
Quá trình khám phá và chấp nhận bản thân của người liên giới tính trong nghiên cứu (tt.)

Việc tìm được một cộng đồng hoặc những người giống như mình là một trong những động lực lớn để người liên giới tính trong nghiên cứu bắt đầu chấp nhận bản thân.

- Họ có nhu cầu có một cộng đồng để chia sẻ và học hỏi từ nhau, đặc biệt là về kinh nghiệm phẫu thuật và quản lý tình trạng sức khỏe.
- Tham gia vào một cộng đồng giúp người liên giới tính trong nghiên cứu giảm bớt cô đơn khi biết mình không đơn độc.
- Có một cộng đồng người liên giới tính hiện diện tại Việt Nam có thể giúp người liên giới tính tiếp cận các dịch vụ, hỗ trợ về sức khỏe thể chất và tâm lý phù hợp.

Tao muốn có một cộng đồng để biết mình không phải người duy nhất. (Hoa)

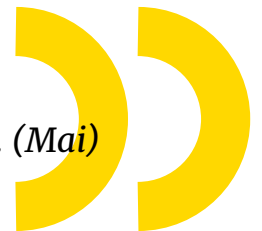

Tuy nhiên, người liên giới tính chưa cảm nhận được sự hiện diện của mình trong cộng đồng LGBTI tại Việt Nam.

- Dù số lượng các nghiên cứu về người LGBT đã tăng nhưng vẫn có ít và gần như không có các hoạt động hay nghiên cứu dành riêng cho người liên giới tính.
- Chưa có dịch vụ hỗ trợ dành cho riêng cho nhu cầu của người liên giới tính như: dịch vụ y tế sức khỏe thể chất và tâm lý, cung cấp thông tin chính xác, và chia sẻ trải nghiệm.
- Vẫn có rất ít thông tin, hiểu biết, và nhận thức đúng đắn về người liên giới tính trong cộng đồng.
- Một số cá nhân tham gia nghiên cứu tìm được nhiều sự trợ giúp về mặt tinh thần và sức khỏe thể chất thông qua việc sử dụng các dịch vụ y tế và tư vấn tại các cơ sở dành cho người chuyển giới nhưng còn một phần không cảm thấy nhiều liên kết với cộng đồng LGBT nói chung.

Thật ra thì mình ủng hộ phong trào LGBT nhưng Mai không thật sự thấy có sự liên hệ với nhóm đó. (Mai)

Khuyến nghị

01.

Nâng cao Nguồn Lực Y Tế: Cải thiện đào tạo và nguồn lực cho chuyên gia y tế để cải thiện trải nghiệm y tế, quá trình chẩn đoán và điều trị cho người liên giới tính. Điều này bao gồm việc cập nhật các nội dung y khoa về các bệnh lý rối loạn phát triển giới tính, tránh các thủ tục phẫu thuật không cần thiết, và cung cấp thông tin đầy đủ cho bệnh nhân và gia đình.

02.

Nâng Cao Nhận Thức và Giáo Dục Cộng đồng: Tăng nhận thức cộng đồng về liên giới tính để giảm sự kỳ thị và cô lập. Triển khai chiến dịch truyền thông và giáo dục đại chúng để thúc đẩy môi trường hòa nhập cho người liên giới tính.

03.

Sửa đổi Khung Pháp lý và Chính Sách Hỗ Trợ: Cập nhật các định nghĩa, khái niệm chính thống về người liên giới tính và các bệnh lý/hội chứng rối loạn phát triển giới tính. Cải thiện chính sách chống kỳ thị, bảo vệ quyền toàn vẹn cơ thể và quyền nhận diện giới tính pháp lý của người liên giới tính.

04.

Xây dựng và Duy trì Cộng đồng cho Người Liên Giới Tính: Xây dựng diễn đàn cộng đồng dành riêng cho người liên giới tính và gia đình, tạo nơi để chia sẻ kinh nghiệm và tiếp cận nguồn lực hỗ trợ.

05.

Tiếp tục thực hiện Nghiên Cứu về Người liên giới tính tại Việt Nam: Khuyến khích nghiên cứu để cung cấp hiểu biết và dữ liệu tốt hơn, hỗ trợ hoạch định chính sách và thực hành y tế hiệu quả.

06.

Tăng cường Hợp Tác và Phối Hợp Nguồn Lực: Sự hợp tác giữa chính phủ, nhà cung cấp dịch vụ y tế, cộng đồng liên giới tính và các tổ chức hoạt động xã hội có thể giúp giải quyết thách thức mà người liên giới tính phải đối mặt thông qua việc xây dựng chính sách và chiến dịch nâng cao nhận thức, cung cấp dịch vụ cần thiết.

Vui lòng truy cập thuvien.lgbt/documents để đọc toàn bộ báo cáo nghiên cứu.

Liên hệ: Chương trình Quyền LGBTI
Viện nghiên cứu Xã hội, Kinh tế và Môi trường (iSEE)
lgbt@isee.org.vn

Nghiên cứu khám phá về trải nghiệm y tế và xã hội của người liên giới tính tại Việt Nam được tài trợ bởi Chính phủ Australia và được thực hiện bởi Viện nghiên cứu Xã hội, Kinh tế và Môi trường (iSEE).
Ấn phẩm này được Chính phủ Australia tài trợ thông qua Bộ Ngoại giao và Thương mại. Quan điểm thể hiện trong ấn phẩm này là của riêng tác giả và không nhất thiết là quan điểm của Chính phủ Australia.